

תאריך: 23.5.2021

לכבוד
מר רסאן עליאן
מתאם פעולות הממשלה בשטחים
בדוא"ל

לכבוד
ד"ר אביחי מנדלבליט
היועץ המשפטי לממשלה
בדוא"ל

לכבוד
מר בני גנץ
שר הביטחון
בדוא"ל

שלום רב,

- דחוף ביותר -

הנדון: דרישה דחופה לפתיחת מעבר ארז

בשם ארגון "עדאלה" – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל", "רופאים לזכויות אדם", "אלימזאן – מרכז לזכויות אדם בעזה" ו"גישא – מרכז לשמירה על הזכות לנוע", הריני לפנות אליכם בדחיפות בדרישה כי **מדינת ישראל תפתח את מעבר ארז באופן מידי לתנועת אנשים ולכל הפחות, תאפשר לכל המאוחר בשעות הבוקר מחר, מעבר במקרים הומניטאריים מיוחדים, הכל כמפורט להלן:**

1. מדיווחים בתקשורת בשעות האחרונות עולה כי אין בכוונת מדינת ישראל לפתוח את מעבר ארז. על אף ההחלטה על הפסקת אש והעובדה כי אף לא ניתן לטעון עוד כי תפעול המעברים כרוך בסכנת חיים, **מעבר ארז נותר סגור גם היום**. בקשות למעבר במקרים הומניטאריים חריגים, כגון חולים הזקוקים לטיפולים רפואיים מצילי חיים; כניסת גופות לרצועת עזה; וחזרה של אזרחי ישראל לביתם, נדחו על הסף.

2. ההגבלות שמטילה ישראל על תנועת אנשים במעבר ארז מנוגדות לדין ופוגעות באופן בלתי מידי בזכויות יסוד גם בימי שגרה, ובוודאי שמאז מרץ 2020 אז החמירה ישראל את הסגר על הרצועה, לכאורה בשל הצורך להיאבק בהתפשטות הקורונה. עם התחלת המתקפה המזוינת על רצועת עזה, סגרה מדינת ישראל כליל את מעבר ארז. המתקפות הישראליות הובילו לפגיעות בגוף ונפש והותירו את המערכת הרפואית ברצועה להתמודד עם מאות רבות של פצועים, חלקם בסכנת חיים.

מעבר חולים לקבלת טיפולים רפואיים מצילי חיים

3. על רקע הפגיעה המתמשכת של מדינת ישראל במערכת הבריאות ברצועת עזה, והעומס הרב שמוטל עליה בשל המגיפה, היא אינה יכולה לספק את כל השירותים הרפואיים הנדרשים ממנה ועתה יותר מתמיד נדרשת יציאה של חולים לטיפולים מצילי חיים.

4. מניעת כניסת ויציאת אנשים לצרכים הומניטאריים ורפואיים דחופים היא בעלת השלכות קשות ביותר ומסכנת את חייהם של חולים רבים שזקוקים לטיפולים מצילי חיים מחוץ לרצועת עזה. סירובכם לפתוח את המעבר פוגע באופן ישיר בזכות לחיים ולשלמות הגוף ומפר את חובותיכם הבסיסיות ביותר בהתאם למשפט הבינלאומי ולמשפט המנהלי הישראלי. בית המשפט העליון חזר והדגיש חובותיה אלה של ישראל כלפי רצועת עזה ואת העובדה שלא ניתן

להצדיק הסדר השולל אפשרות לקבל טיפול רפואי מציל חיים: "ההכרה בקדושת ערך חיי האדם מחייבת כי בקשה להיכנס לישראל לצורך טיפול רפואי הומניטארי מציל חיים תיבחן באופן פרטני. לא ניתן לסרב לבקשה מסוג זה על בסיס גורף... (בג"ץ 5693/18 ציאם נ' ראש הממשלה ואח' (26.8.2018)).

5. כפי שנקבע בבג"ץ 201/09 רופאים לזכויות אדם ואח' נ' ראש הממשלה ואח' (19.1.2009), "כל עוד יש לישראל שליטה על העברת המצרכים ואספקת הצרכים ההומניטאריים לרצועת עזה, חלות עליה החובות המעוגנות בדן ההומניטרי הבינלאומי, המחייבות אותה לאפשר לאוכלוסייה האזרחית, בין היתר, גישה למתקנים רפואיים, למזון ולמים, וכן למוצרים הומניטריים נוספים הדרושים לקיומם של חיים אזרחיים."

חזרת אזרחים ישראלים למדינת אזרחותם

6. לצד מניעת מעבר של חולים והעמדתם בסכנת חיים, מנעה מדינת ישראל היום גם כניסה של אזרחים ישראלים השוהים בהיתר ברצועת עזה עם בני משפחתם. אזרחים ישראלים אלו מצאו עצמם ברצועת עזה תחת מתקפה קטלנית. עתה הם מבקשים לשוב באופן מידי למדינת אזרחותם.

7. כידוע, לכל אזרח ישראלי זכות קנויה להיכנס לישראל, זכות המעוגנת בסעיף 6(ב) לחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו - זכות שלא ניתן להתנותה בדבר - זכות שלרשויות אין כלל שיקול דעת אם לתיתה אם לאו. הדברים מעוגנים גם בסעיף 12(4) לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות "לא תישלל באורח שרירותי מאיש הזכות להיכנס לארצו הוא".

מעבר גופות לרצועת עזה

8. בנוסף, מונעת מדינת ישראל כניסת גופות של פלסטינים אשר הלכו לעולמם עת קיבלו טיפולים רפואיים בשטחה ובני משפחתם מעוניינים להביאם לקבורה ברצועת עזה. מניעת השבת הגופות נובעת כמתואר לעיל, מהחלטתה השרירותית של מדינת ישראל שלא להשיב את מעבר ארז לפעילות המצומצמת בה הוא פעל מזה 15 חודשים.

9. גם באשר לגופות מדובר בפגיעה בזכות יסוד ואף בביזוי כבוד המת. הזכות החוקתית לכבוד כוללת את הזכות לכבוד המת ובני משפחתו, במסגרתה הם זכאים להביא את המת לקבורה ראויה. זכות יסוד זו נתונה לכל אדם וכבר נפסק כך גם לגבי מתים שהיו מחבלים או חיילי אויב (דנג"ץ 10190/17 מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה והשומרון נ' מוחמד עליאן). מקל וחומר, כך גם בעניין שלפנינו.

לנוכח כל האמור לעיל, נבקשכם לאפשר מיידית, לכל הפחות, יציאה וכניסה של מקרים הומניטריים דחופים מרצועת עזה לכל המאוחר בשעות הבוקר מחר.

בברכה,

אסנת כהן ליפשיץ, עו"ד